

der er kun een Finantsminister for hele Riget. Man kan til Forsvar for den af Laanekassen bestemte Rente anføre et Exempel fra England. Da der var indtraadt en Krise, paatog Finantsministeren sig det Ansvar at give Banken Tilladelse til at udstede flere Sedler end det bestemte Forhold mellem den contante Beholdning og Sedler, paa den Betingelse, at Ublaan ikke skete til en lavere Rente end 10 pCt. Det er en bekjendt Sag, at ved en Krise er der to Hovedmomenter, som komme i Betragtning. Det ene er Mangelen paa Penge, og det andet Frygten for at komme i Mangel for Penge. Det er det sidste Moment, der virker vel saameget som det første. Fra det Dieblik af, at Folk vide, at de kunne faae Penge tillaans, om endog til en høi Rente, høre de op at samle paa Contanter. De høre op at træde hæmmende veien for Pengecirculationen ved bestandig at sammen spare. Naar de blot vide, at de i paakommende Tilfælde kunne gjøre Udvei for Contanter, ophøre de med at ville sikke sig mod Eventualiteter ved stedse at forsøge deres constante Beholdning. Det er derfor, at en Befjendtgjørelse om, at Laan er at faae, virker saa overordentlig i en stor Krise. Paa den anden Side er det vist, at for at faae Folk til at anstrenge sig og gjøre deres Yderste for at opdrive de fornødne Penge, maae saadanne extraordinære Foranstaltninger være knyttede til høie Renter. Men det er en Betragtning, som maa gjøre sig gjældende, saalænge Foranstaltningen varer; men det var ikke Tilfældet med Hensyn til det Laan, der blev gjort Laanekassen. Jeg skal ikke opholde mig ved, hvad den ærede Landssthingsmand udhævede om, at det ikke egenlig var Monarchiets Kasse men Dresundsfonten, der tilstod dette Laan. Den ærede Landssthingsmand var paa den Tid ligesaavel i Spidsen for Dresundsfonten som for Statens Finantsfer, og da jeg dengang ansaae det for nødvendigt, at der oprettedes en saadan Indretning, saa at der blev sat en Grændse for den forfærdelige Frygt, der var tilstede for ikke at faae Contanter, har jeg bestandig betragtet Sagen paa den Maade, at det var Finantsministerens Pligt, naar han havde Midlerne, at gjøre Udvei til Laanet og at fastsætte Betingelserne

med Hensyn til at afhjælpe den Nød, der var tilstede, og bringe Krisen til Ende. Men det var ikke fra den Betragtning, at Laanet blev gjort; Betragtningen var, hvor Meget man kunde faae ud af Laanekassen. Betingelsen var ikke af den Bestaffenhed, at man sagde: Her er Penge; der maa for det Første ikke laanes ud til en lavere Rente end den, men I kunne tilbagebetale, ligesom Pengene komme ind, og I ere berettigede til efter Conference med Finantsministeren og efter Overveielse af alle Forholdene at nedsætte Renterne. Det var ikke den Betragtning, der gjorde sig gjældende, og det er derfor, at jeg mener, at naar Finantsministeren havde havt en anden Betragtning af Monarchiets Forhold til Kongeriget, da vilde han ikke have betragtet det som et sig, om jeg saa maa sige, uvekkommende Forhold. Han har ikke betragtet sig som værende i Spidsen for Kongerigets Finantsfer, han har ikke givet Hjælp som Finantsminister for Kongeriget, og det er en af Hovedgrundene, hvorfor jeg end mere er bleven bestyrket i min Betragtning om, at Finantevæsenet kan kun bestyres paa en rigtig Maade, ved at der kun er een Finantsminister for det Hele, baade for Monarchiet og for de enkelte Landsdele. Iøvrigt skal jeg med Hensyn til det gjorte Forslag gjøre opmærksom paa, at, naar flere ærede Talere have yttret deres Tvivl med Hensyn til Formen, det stillede Forslag, som allerede tidligere bemærket, er grundet paa Hensynet til, at den i samme udtalte Mening var kommen frem i Folkethinget, og at Forbeholdet der var ikke betinget af Hensynet til, hvad Rigetsraadet vilde gjøre; det var kun det første Forbehold, der indeholdt en saadan Clausul. Men da der som sagt fra flere Sider er yttret Tvivl med Hensyn til Formen, og flere ikke under denne Form kunne stemme for Forslaget, anseer jeg det rigtigst ikke at fortsætte Discussionen, og jeg skal derfor tillade mig at tage mit Forslag tilbage.

Formanden: Jeg veed ikke, om Nogen optager Forslaget; ellers er det bortfaldet. (Ophold). Det er saaledes bortfaldet.

Andrø: Det er maaskee bleven for seent nu at begjære Ordet.